

L'examen s'estructura en dos blocs: un primer bloc amb preguntes sobre Història de la Llengua, Sociolingüística i Literatura i un segon bloc de comentari de text. Al primer bloc, de les quatre preguntes formulades se n'han de respondre dues. Al segon bloc, hi ha dos textos, del qual se n'ha d'elegir un. Cada text té associades cinc preguntes, que s'han de respondre específicament en relació amb el text seleccionat. Atenció: les preguntes del comentari de text no són intercanviables d'un text a l'altre.

Bloc 1: Història de la Llengua, Sociolingüística i Literatura

1. Heu de triar i respondre **dues** de les quatre opcions (4 punts):
 - a) El primer terç del segle xx: la normativització. El Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana. (2 punts).
 - b) La planificació lingüística i els processos de normalització. Llengües minoritàries i minoritzades. (2 punts).
 - c) El Modernisme: Joan Maragall. (2 punts).
 - d) La literatura actual: Maria Mercè Marçal. (2 punts).

Bloc 2: Comentari de text

Llegeix atentament el text i respon les qüestions formulades.

Opció A

En un **món que funciona per impactes** i que n'acumula milers cada dia, a alguns els alarma l'impacte que causa la figura de Greta Thunberg. Els atacs contra ella són més que ferotges, i se centren en els seus trets més cridaners: és molt jove, hi ha un contrast entre el seu aspecte fràgil i la seva manera contundent d'expressar-se, té la síndrome d'Asperger (cosa que es vol fer creure que la inutilitza per fer res seriós), és dona, etc. Com que també és menor d'edat, acusen els pares d'explotar-la o manipular-la, o de permetre que altres ho facin (els rumors i els *fakes* sobre Thunberg es multipliquen cada dia). Per descomptat, és la **bèstia negra** dels negacionistes del canvi climàtic, però no només d'ells. Molts més, entre els quals molts que segurament es consideren progressistes, senten **aversió** per la inspiradora del moviment *Fridays for Future* i principal cara visible de la protesta global contra les emissions de gasos a l'atmosfera. No diuen res de semblant si una persona de 16 anys juga a futbol, posem per cas, o funda una *start-up*. Per un motiu senzill: l'adolescent que destaca en el futbol o en els negocis emet un missatge tranquil·litzador, que ens confirma idees ben interioritzades i que considerem positives: la primera de totes, fer diners. El futbolista és la icona del màxim triomf, algú a qui és normal que se'l remuneri amb quantitats obscenes de diners per fer el que fa. El jove emprenedor és la imatge del dinamisme, la intel·ligència, la creació de riquesa i la capacitat d'obrir-se pas. Són només dos exemples de perfils que la societat aplaudeix, sobretot quan són assumits per gent jove o molt jove. Però en trobaríem més.

Greta Thunberg, per contra, no emet cap missatge tranquil·litzador ni agraït, sinó ben al contrari: ens renya. I no tan sols ens renya (en un to que té molt de retret personal, i amb un to que pot arribar a ser abrupte, com en el seu discurs davant de l'ONU), sinó que encara hi ha una cosa molt pitjor: el que ens diu no tan sols no ens dona cap perspectiva de guanyar diners, sinó més aviat de perdre'n, si més no a curt termini. És com una **sibil·la** que ens anuncia una fi del món causada per la nostra pròpia estupidesa, i sobretot, per la cobdícia d'alguns i l'acomodament de molts dins les condicions generades per aquesta cobdícia. No és cap missatge agradable, certament. Però té l'avantatge de ser cert.

És cert que, durant el segle XX i el que portem del XXI, hem assumit –a canvi de diners, o de comoditat comprada amb diners– la idea absurda que vivim al marge de la naturalesa, en comptes de viure-hi a dins. És evident que es tracta d'un error, com també ho és que serà extremadament complicat revertir-lo. I és lògic que, com sol passar amb els errors, molts es resisteixin a assumir-lo. Per interès o per obcecació. Però soc dels que pensen que, en qualsevol cosa, cal escoltar els qui en saben, i si tots els experts i estudiosos coincideixen en el diagnòstic, caldrà fer-ne cas. Mentrestant, s'agraeix que Greta Thunberg ens renyi.

Sebastià Alzamora, Diari *Ara* (04.12.2019)

1. Posa un títol que reflecteixi el contingut d'aquest text. Raona'l. (1 punt).
2. Determina i justifica l'estructura del text. (1 punt).
3. Explica el significat dels mots o de les expressions que, al text, apareixen marcats en negreta. (1 punt).
4. «Mentrestant, s'agraeix que Greta Thunberg ens renyi». Quina és la situació que critica l'autor? Justifica-ho amb arguments concrets i precisos (100 paraules aprox.) (1 punt).
5. «L'adolescent que destaca en el futbol o en els negocis emet un missatge tranquil·litzador, que ens confirma idees ben interioritzades i que considerem positives». Comparteixes aquesta afirmació? Exposan la teva opinió amb arguments concisos i raonats. (200 paraules aprox.) (2 punts).

Opció B

L'Eva era d'aquesta mena de gent que té alguna cosa als ulls que sembla que només et farà patir. «Èlia, hem de construir una cabanya; serà un lloc nostre i prou». I a partir d'aquell moment dins el meu cap hi ha hagut el record de l'estiu amb cabanya i tots els altres estius. Van passar setmanes fins que no vam aconseguir les canyes, els fils i les fustes per muntar una mena de xabola als afores del poble. L'Eva era així. Sempre volia, cercava i perseguia. Tenia aquells ulls enormes i verds, oberts al món com si li haguessin de fer mal de tant que volien retenir. I unes pestanyes rectes i fosques. L'Eva era d'aquelles noies que caminen tan decidides que fan moure la cua de cavall a banda i banda del cap. De cabells estirats, de pell morena i fina. «Èlia, no pot passar d'aquest estiu que haguem fet un petó a un noi». I dit i fet. A mi en feia la sensació que a l'Eva el món l'angoixava perquè no en tenia mai prou. I sempre em tocava frenar-la i fer-li veure que, a vegades, a la vida, hi ha coses que t'han de fer por. Que no et pots atrevir amb tot.

A l'escola no baixava del nou i feia una lletra recta i ordenada que jo, sense adonar-me'n, sempre vaig voler imitar. «Èlia, el Pau té la llengua tova, t'ho juro. Mai m'hauria pensat que una llengua pogués ser tan tova». Aquella nit de Festa Major els vaig espiar al camí fent-se petons, concentrats, drets i sense moure's. Jo vaig trigar més d'un any fins a petonejar-me amb el Joan, a finals d'estiu, un vespre que feia un aire fred i havíem de portar jaqueta. Però vaig estar molt contenta de poder-li donar la raó amb allò de la llengua tova.

A l'institut l'Eva encara treia més bones notes. Sempre estava atenta, preguntava i si calia qüestionava els professors. No ho feia amb mala intenció, no crec que a cap professor li sabessin greu les preguntes de l'Eva. Més aviat se sorprenien que algú en aquelles classes fos capaç de sentir la inquietud inacabable per entendre el que passava al seu voltant. Jo, des del meu lloc, me la mirava amb els mateixos ulls de perplexitat i encís que els professors. «Èlia, no pot ser que suspenguis les matemàtiques». I tardes senceres per fer-me entendre els exercicis de classe, amb explicacions i trucs que em recordava uns minuts abans de començar l'examen.

Clara Queraltó, *El que pensen els altres* (2018)
(Premi Mercè Rodoreda 2017, fragment)

1. Posa un títol que reflecteixi el contingut d'aquest text. Raona'l. (1 punt).
2. Indica tres fragments del text que siguin en estil directe. (1 punt).
3. En quin període de la vida dels dos personatges situaries la narració? Justifica la resposta a partir de citacions concretes del text. (1 punt).
4. A partir de les descripcions del text, com caracteritzaries la relació entre Eva i Èlia? Quina és la influència entre les dues amigues? Justifica la resposta a partir de citacions concretes del text (100 paraules) (1 punt).
5. «[...] a vegades, a la vida, hi ha coses que t'han de fer por. Que no et pots atrevir amb tot». Quina és la teva opinió sobre aquesta afirmació? Utilitza arguments concrets i precisos per defensar la teva posició (200 paraules) (2 punts).